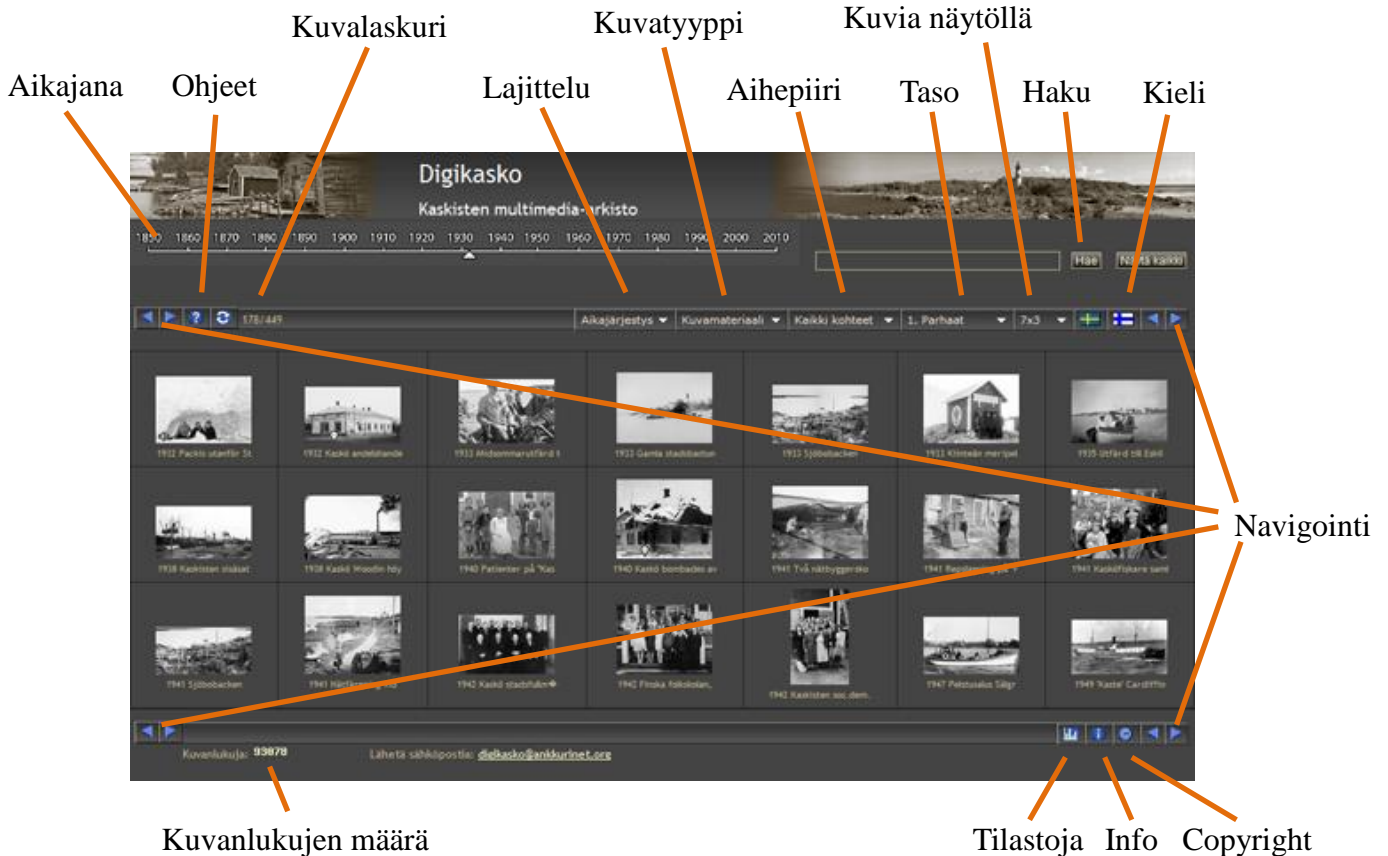

Digikasko-arkiston käyttöohje

Hyvä tiedon lähde on <http://digikasko-blogi.blogspot.com> josta löytyy tietoa uusista ominaisuuksista ja käytännön vinkkejä arkiston käytöstä. Käy lukemassa blogia säännöllisesti.

Digikasko verkkosivut toimivat käyttöliittymänä laajalle kuva-arkistolle, joka koostuu yksityisten ihmisten omista kuvistaan arkiston käyttöön antamasta materiaalista. Kuvat on tallennettu tietokantaan, minkä vuoksi kuvamateriaali voidaan lajitella hyvin monella eri tavalla.

Sivun ulkoasu on seuraava:

Kuvakesivulla on viisi alavetovalikkoa, joilla voidaan valita erilaisia asetuksia: lajittelu, kuvatyyppi, aihepiiri, taso ja kuvien määrä näytöllä. Valikkovaihtoehtoja voi vapaasti yhdistellä.

Lajittelu

Aikajärjestys ▼	Ensimmäinen vaihtoehto lajittelee kuvat aikajärjestykseen alkaen vanhimmasta kuvasta.
Aikajärjestys	
Omistajittain	
Kuvaajittain	Toinen vaihtoehto näyttää kunkin omistajan kuvat aikajärjestyksessä. Omistajan kaikki kuvat ovat siis peräkkäin. Näyttäminen alkaa viimeksi valitusta kuvasta.
Aakkosjärj.	
Suosituimmat	
Uusimmat	Kolmas vaihtoehto tekee saman asian valokuvaajittain.

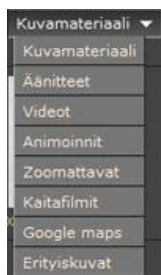
Neljäs vaihtoehto järjestää kuvat aakkosjärjestykseen kuvan nimen mukaan.

Viides vaihtoehto näyttää kuvat suositummisuusjärjestyksessä, suosituimmat ensimmäisenä. Koska arkisto käynnistettäessä näyttää valitun tason vanhimman kuvan ensimmäisenä, ovat tasojen (parhaat, hyvät ja kaikki) ensimmäiset kuvat selvästi suosituimpia kuin muut. Tämä toiminto on lisätty myöhemmin, joten kuvien suosiota ei voi verrata kaikkien katsottujen määrään.

Viimeinen vaihtoehto näyttää viimeksi lisätyt kuvat alkaen uusimmasta.

Huomaa, että aikajanaa voi käyttää vuoden valitsemiseen ainoastaan kun kuvat on lajiteltu aikajärjestykseen. Muita lajitteluja käytettäessä aikajana ei ole näkyvissä.

Kuvatyyppi

alte

Tällä vaihtoehdolla valitaan haluttu materiaalityyppi. Kuvamateriaali on oletusvalinta, jolloin kaikenlaiset kuvat näytetään. Arkistossa on useammantyyppistä materiaalia: tavallisia kuvia, animoituja kuvia, zoomattavia kuvia, kaitafilmejä, videoita ja kuvia, joihin on linkitetty Google maps -kartta.

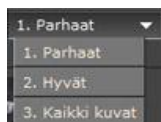
Aihepiiri

Kun kuvien määrä on merkittävästi kasvanut on selailu hidasta jos kaikki kuvat näytetään kerralla. Arkiston kuvat on siksi luokiteltu aihepiireittäin. Kunkin aihepiirin kuvat voidaan näyttää erikseen. Kuva voi kuulua useaan eri aihepiiriin.

Tällä valikolla voidaan valita haluttu kuvakategoria, jolloin ainoastaan valittuun kategoriaan kuuluvat kuvat näytetään.

Tason valinta

Arkiston kaikki kuvat on luokiteltu kolmeen eri tasoon kuvan iän, kiinnostavuuden, laadun ja sisällön mukaan. Taso on aina 1 (parhaat kuvat) arkiston käynnistämisen jälkeen. Tämän vuoksi arkiston sisällöstä näkyy vain pieni osa ellei tasoa vaihdeta.

Kuvakkeiden määrä

Näytettävien kuvakeiden määrä voidaan valita tällä valikolla (sarake x rivi). Jos käytössä on iso näyttö voi sillä esittää enemmän kuvakkeita kerrallaan. Mikäli valitaan 20 riviä on selailu nopeampaa, mutta sivun lataus kestää kauemmin. Yleensä kannattaa aina näyttää enemmän kuin 7x3 kuvaketta näytölle, koska tämä vaihtoehto on tarkoitettu vain pienille näytöille.

Näytön kuvakkeiden alareunassa voi olla pieniä symboleja, jotka osoittavat, että kuvaan liittyy erityistoimintoja. Seuraavia symboleja käytetään:

Kuva on animointi, video tai kaitafilmi

Kuva on zoomattava eli sen yksityiskohtia voidaan suurentaa voimakkaasti.

Pieni Google maps –ikkuna aukeaa näytölle. Ikkunassa on katunäkymä ja kartta kuvauspaikasta.

Kuvaan liittyy ääni.

Kielen valinta

Digikasko verkkosivut ovat kasikieliset: ruotsi ja suomi. Kieli valitaan yläpalkin lipuilla, jolloin kaikki sivun tekstit kuvatekstejä lukuunottamatta vaihtuvat halutunkielisiksi. Huomaa, että kuvatekstejä ei ole käännetty, vaan ne esitetään sillä kielellä, millä kuvan omistaja tai sen kommentoija on ne lähettänyt.

Selailu kuvakkeina

Kuvakkeina selailu on paras tapa kun halutaan nopeasti selata arkistoa. Kuva-alueen kulmissa olevilla nuolilla voidaan siirtyä eteen- tai taaksepäin nättöruudullinen kerrallaan. Kuvakkeiden avulla on helppo valita ne kuvat jotka kiinnostavat eniten. Aikajanan osoitin näyttää ensimmäisen näytetyn kuvakkeen vuosiluvun.

Aikajanaselailu

Koska arkisto on jo varsin suuri, on kuvakeselailu hidasta jos halutaan katsella tietyn vuoden kuvia. Aikajanan avulla voidaan hypätä suoraan halutun vuoden kuviin näpäyttämällä hiirellä aikajanaa halutun vuoden kohdalla. Kuvakesivu alkaa silloin valitun vuoden ensimmäisestä kuvasta. Aikajana-avalinta toimii vain kun kuvat on lajiteltu aikajärjestykseen.

Kuvien valinta hakutoiminnolla

Arkistosta voidaan poimia kuvia myös sopivilla hakusanoilla. Tämä tapahtuu siten, että hakusana kirjoitetaan hakukenttään (isoilla tai pienillä kirjaimilla) ja painetaan 'Haku'-nappia näytöllä. Kaikki ne kuvat, joden kuvatietokentistä löytyy annettu hakusana (kuvan nimi, vuosi, omistaja, kuvaaja tai kuvateksti) näytetään.

Huomaa, että löytyneiden kuvien määrä riippuu valitusta tasosta (1, 2, tai 3). Tasolla 1 on n. 30% kaikista kuvista ja tasolla 2 n. 70%. Taso 3 sisältää kaikki arkiston kuvat. Joskus valitulla tasolla ei ole yhtään hakuehdot täyttävää kuvaa, jolloin ei ole näytettäviä kuvakkeitaakaan. Mikäli ylemmiltä tasoilta löytyy hakuehdot täyttäviä kuvia, tulevat ne näkyviin tasoa vaihdettaessa. Hakutoiminto hakee siis kuvat kaikilta tasoilta, mutta näyttää vain valitun tason kuvat.

Ylemmän ohjauspalkin kovalaskuri näyttää kuinka mones vasemman yläkulman kuva on kaikista valituista kuvista. Muista, että vain hakuehdot täyttävät kuvat näkyvät kunnes hakusanat poistetaan 'Näytä kaikki' painikkeella. Käytetyt hakusanat näkyvät hakusanakentän yläpuolella.

Tämän ohjeen lopussa on useita esimerkkejä siitä miten hakuja voidaan käyttää.

Katselukuvien näyttö

Jos jonkin kuvakkeen kuvaa halutaan katsoa tarkemmin voidaan se avata katseltavaksi näpäyttämällä kuvaketta, jolloin seuraavanlainen sivu aukeaa:

Kuvannäyttösivu koostuu useista kentistä, joissa on eri tyyppistä tietoa.

Vasemmanpuoleisin kuvake ohjauspalkissa palauttaa takaisin kuvakenäyttöön. Kuvakesivun ensimmäinen kuva on silloin viimeksi katseltu iso kuva.

Kuvaosoitin kertoo monesko kuva kaikista valituista kuvista näytöllä on. Kuvien kokonaismäärä vaihtelee tason, aihepiirin ja hakutuloksen mukaan.

Valittu kuva näkyy suurempikokoisena uudessa ikkunassa. Kuvan vasemmalla ja oikealla puolella on navigointinuolet, joilla pääsee edelliseen tai seuraavaan kuvaan.

Sivun vasemmassa reunassa on kuvakeryhmä, jota myös voi käyttää navigointiin. Ryhmässä on viisi kuvaa, joista keskimmäinen vastaa suurta kuvaa. Minkä tahansa kuvakkeen voi valita katseltavaksi näpäyttämällä sitä hiirellä. Tällä tavoin voi ohittaa yhden kuvan kummallakin puolen katsottavaa kuvaa. Kuvakeryhmän ylä- ja alapuolella olevilla nuolilla voi siirtyä viisi kuvaa eteen- tai taaksepäin.

Infoikkunassa on kuvaan liittyvää tietoa. Tämä tieto koostuu vuosiluvusta, kuvan koodista, kuvan katselukerroista, omistajasta, kuvaajasta ja kuvatekstistä.

Alimman kentän avulla voi kuka tahansa lähettää kuvaan liittyvää tietoa sähköpostilla. Tieto ei mene suoraan tietokantaan vaan ylläpitäjä lisää sen sinne käsin. Tiedon mukaan tulee liittää kuvan koodi koska monet sähköpostiohjelmat eivät sitä automaattisesti lähetä. Mikäli tunnistat kuvan kohteen tai joitakin henkilöitä, lähetä siitä tieto jotta tietokanta voidaan päivittää. Syötä ensin kuvaan liittyvä tieto ja nimesi tekstikenttään ja paina vaste sitten 'Lähetä' painiketta.

Kuvaan voi liittyä useammanlaisia erityistoimintoja: äänitiedosto, zoomausmahdollisuus, Google maps-linkki, animointi, video tai kaitafilmi. Tällaiset lisätoiminnot osoitetaan kuvakkeen alareunassa olevilla symboleilla.

Jos kuvassa on pieni kaiutin vasemmassa alakulmassa, liittyy siihen ääniraita. Pieni ilmapallo alareunassa tarkoittaa, että kuvaan on liitetty linkki Google katunäkymään ja karttaan. Pieni suurennuslasi tarkoittaa, että kuva on erillisessä ikkunassa zoomattava hyvin suuri kuva. Kolme filmiruutua tarkoittaa että kuvaan liittyy joko animointi, video tai kaitafilmi.

Jos kuvaan liittyy jokin erityistoiminto on katselukuvankuvan alla toiminnon käynnistävä painonappi.

[Kuuntele](#)

Kuvaan liitetyn äänitiedoston voi kuunnella kerran painamalla 'Kuuntele'-nappia. Kuuntelun voi toistaa painamalla nappia uudelleen.

[Google maps](#)

Pieni Google maps –ikkuna aukeaa ruudulle. Ikkunassa on käännettävä katunäkymä kuvanotto paikasta ja pieni kartta kuvauskohteesta.

[Zoomify](#)

Zoomify on erillinen ohjelma, jolla voi zoomata syvälle suuriin panoraamakuviin. Kuvaa voi suurentaa ja siirtää aukeavassa erillisessä ikkunassa.

Ylläkuvattujen kuvapainikkeiden lisäksi tai niiden sijaan kuvan alaosassa voi olla tekstilinkki.

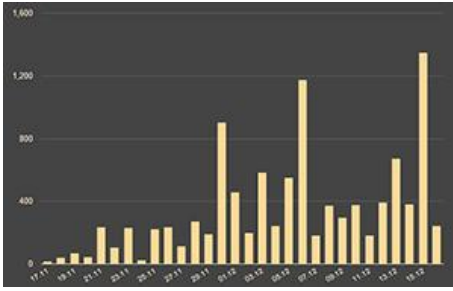
Kuvaan liitetty animointi, videonauhoitus tai kaitafilmi näytetään tällaisella linkillä. Animoitu kuva muuttuu hitaasti vanhasta kuvasta uudeksi samasta paikasta kuvatuksi kuvaksi ja takaisin. Kuvien kohteen muutokset tulevat tällöin selvästi esiin.

Arkistoon liittyvä tilastotieto

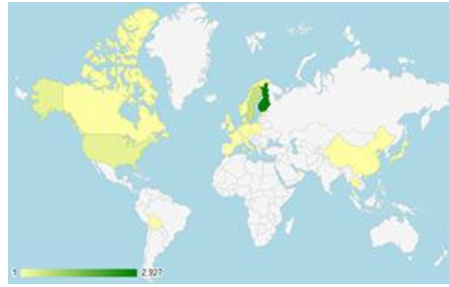
Arkistoon liittyviä tilastotietoja voi tarkastella joko näpäyttämällä pylväskaavioikonkia alemman ohjauspalkin oikeassa reunassa tai näpäyttämällä jompaa kumpaa sivun alareunassa olevista kaavioista. Tilastosivulla on kaaviot arkistosta tehdyt päivittäiset kuvanluvut viimeisen kuukauden ajalta, kartta vierailumaista, kartta vierailupaikkakunnista, kaavio kuvien määrästä eri vuosilta, kaavio kuvien määrästä omistajittain, kertymäkaavio arkiston alusta asti sekä kuvien määrän ä kohteittain,

Kaaviot ovat interaktiivisia ja asettamalla kohdistimen kuvan päälle saa näkyviin kohteeseen

liittyvää tietoa.

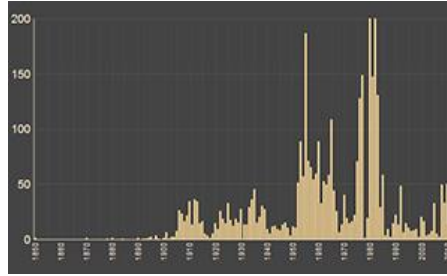
Kuvankatselut päivää kohti

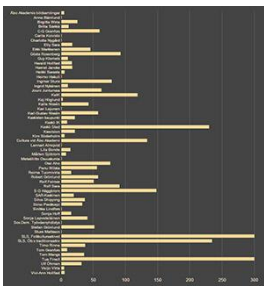
Vierailut maittain

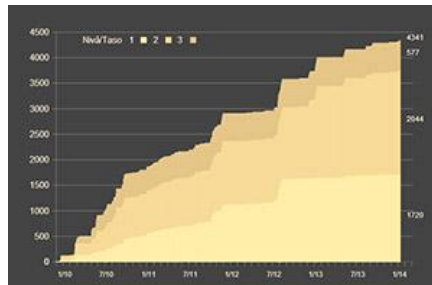
Kuvankatselut paikkakunnittain

Kuvien määrä eri vuosilta

Kuvien määrä omistajittain

Kuvien kertyminen Digikaskoon

Esimerkkejä eri tavoista hakea ja lajitella kuvia

Esimerkki 1.

Etsi kaikkien kuvien joukosta sellaiset, joiden tekstiosassa esiintyy tietty sana tai sen osa, esimekiksi kaikki kuvat joihin liittyy sana Mattfolk.

Syötä sana 'mattfolk' hakukenttään ja paina 'Hae' painiketta kentän oikealla puolella. Suuret ja pienet kirjaimet ovat samanarvoisia. Tuloksena on joukko kuvia, joiden tekstissä (vuosi, kuvakoodi, omistaja, kuvaaja tai kuvateksti) esiintyy sana 'mattfolk'. Huomaa, että vain valitun tason halkuehdot täyttävät kuvat näkyvät joten kuvakenäyttö voi olla tyhjä vaikka tiedät että arkistossa on hakuehdot täyttäviä kuvia. Vaihtamalla tason kolmeksi saat kaikki hakemasi kuvat näkyviin.

Esimerkki 2.

Näytä kaikki Helge Finellin kuvat vuodelta 1956.

Haku täytyy tehdä kahdessa vaiheessa. Aseta ensin lajittelutavaksi aikajärjestys ja etsi sitten kuvien joukosta Helge Finellin kuvat hakusanalla 'hf' (Helge Finellin alkukirjaimet). Valitse sitten aikajanasta 1956. Muista painaa 'Näytä kaikki' -painiketta kun olet katsonut kaikki haluamasi kuvat. Hakukentän yläpuolella oleva teksti muistuttaa asiasta.

Esimerkki 3

Etsi ja näytä kaikki omat kuvasi arkistosta.

Arkiston kuvat voidaan lajitella aakkosjärjestykseen vasemmanpuoleisimmalla valikolla mutta omien kuviesi löytämiseksi voit joutua selaamaan kauan koska arkiston kaikki kuvat näytetään.

Tämän vuoksi kannattaa ensimmäinen kuva hakea kuvan nimellä. Kuvan nimi koostuu (yleensä) omistajan nimen alkukirjaimista ja neljästä juoksevista numerosta. Koska kuvat alkavat ykkösestä, voi ensin hakea ensimmäisen kuvansa, esim. 'XX0001', jossa XX tarkoittaa omistajan nimen alkukirjaimia. Haku löytää vain yhden kuvan. Jos yhtään kuvaa ei näy, vaihda taso kolmeksi. Klikkaa sen jälkeen 'Näytä kaikki' painiketta, jolloin ensimmäinen kuvasi on kuvakekentän oikeassa yläkulmassa. Vaihda sitten lajittelujärjestys aakkoselliseksi. Kuvasi ovat nyt aakkosjärjestyksessä ensimmäisestä kuvastasi alkaen.

Esimerkki 4

Näytä kaikki kuvasi, jotka ovat kuvien XX0051 ja XX0059 välissä.

Koska haettavien kuvien nimessä on hakuehdot täyttävänä yhteisenä osana 'XX005' (kolme ensimmäistä numeroa neljästä, eli **XX0051**, **XX0052** ... **XX0059**) voi sitä käyttää hakusanana. Esimerkiksi 'RS005'. Pelkkiä numeroita ei kannata käyttää hakusanana (esim. '005') koska myös kaikkien muiden omistajien kuvat näkyisivät samalla. Ensimmäiset 99 kuvaasi saat vastaavasti näytettyä hakusanalla 'XX00', jossa XX vastaa nimesi alkukirjaimia.

Esimerkki 5

Hae kaikki kuvasi vuodelta 1961.

Kaikki vuoden 1961 kuvat saat tietenkin hakusanalla '1961'. Anna kuitenkin mieluummin hakusanaksi 'XX0' jolloin näet ensimmäiset 999 kuvaasi. Klikkaa sitten aikajanaa vuoden 1961 kohdalla. Muista painaa 'Näytä kaikki' painiketta kun haluat taas nähdä kaikki kuvat.